

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

KỲ THI TRUNG HỌC PHỔ THÔNG QUỐC GIA NĂM 2015

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

Môn thi: NGỮ VĂN

(Đề thi có 02 trang)

Thời gian làm bài: 180 phút, không kể thời gian phát đề

I. PHÂN ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 4:

Chúng tôi đứng đây trần trụi giữa trời
Cho biển cả không còn hoang lạnh
Đứa ở đồng chua
Đứa vùng đất mặn
Chia nhau nỗi nhớ nhà
Hoàng hôn tím ngắt xa khơi
Chia nhau tin vui
Về một cô gái làng khềnh rặng, hay hát
Vàng trắng lặn dưới chân lều bạt
Hất lên chúng tôi nhénh nhoáng vàng
Chúng tôi coi thường gian nan
Dù đồng đội tôi, có người ngã trước miệng cá mập
Có người bị vùi dưới cơn bão dữ tợn
Ngày mai đảo sẽ nhô lên
Tổ quốc Việt Nam, một lần nữa nói liền
Hoàng Sa, Trường Sa
Những quần đảo long lanh như ngọc dát
Nói chẳng đủ đâu, tôi phải hát
Một bài ca bằng nhịp trái tim tôi
Đảo à, đảo ơi!

Đào Thuyền Chài, 4 - 1982

(Trích *Hát về một hòn đảo* - Trần Đăng Khoa, Trường Sa, NXB Văn học, 2014, tr.51)

Câu 1. Đoạn thơ trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2. Cuộc sống gian khổ và hiểm nguy trên đảo của người lính được miêu tả qua những từ ngữ, hình ảnh nào?

Câu 3. Chỉ ra và nêu hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu thơ: *Những quần đảo long lanh như ngọc dát*.

Câu 4. Đoạn thơ đã gợi cho anh/chị tình cảm gì đối với những người lính đảo? (Trình bày khoảng 5 đến 7 dòng)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu từ câu 5 đến câu 8:

Hội chứng vô cảm hay nói cách khác là căn bệnh trơ cảm xúc trước niềm vui, nhất là nỗi đau của người khác, vốn là một mặt trong hai phương diện cấu trúc bản chất Con - Người của mỗi sinh thể người. Tính “con” và tính “người” luôn luôn hình thành, phát triển ở mỗi con người từ khi lọt lòng mẹ cho đến khi nhắm mắt xuôi tay. Cái thiện và cái ác luôn luôn song hành theo từng bước đi, qua từng cử chỉ, hành vi của mỗi con người trong mối quan hệ với cộng đồng, với cha mẹ, anh chị em, bạn bè, bà con làng xóm, đồng bào, đồng loại. Trong cuộc hành trình lâu dài, gian khổ của một đời người, cái mất và cái được không phải đã được nhận ra một cách dễ dàng. Mất một đồng xu, một miếng ăn, mất một phần cơ thể, mất một vật sở hữu, con người nhận biết ngay. Nhưng có những cái mất, cái được nhiều khi lại không dễ gì cảm nhận được ngay. Nhường bước cho một cụ già cao tuổi, nhường chỗ cho bà mẹ có con nhỏ trên tàu xe chật chội, biểu một vài đồng cho người hành khất,... có mất có được nhưng không phải ai cũng đã nhận ra cái gì mình đã thu được; có khi là sự thăng hoa trong tâm hồn từ thiện và nhân ái. Nói như một nhà văn lớn, người ta chỉ lo túi tiền rỗng đi nhưng lại không biết lo tâm hồn mình đang vơi cạn, khô héo dần. Tôi muốn đặt vấn đề là cùng với sự báo động những hiểm họa trông thấy, cần báo động cả hiểm họa không trông thấy hay khó trông thấy. Hiện nay đã có quá nhiều dấu hiệu và sự kiện trầm trọng của hiểm họa vô cảm trong xã hội ta, nhất là trong tuổi trẻ.

Bạo lực đã xuất hiện dần dần những tháng ngày gần đây báo hiệu nguồn gốc sâu xa ở sự xuống cấp nghiêm trọng về nhân văn, về bệnh vô cảm.

(Trích *Nguồn gốc sâu xa của hiểm họa*, Bài tập Ngữ văn 12, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2014, tr.36-37)

Câu 5. Chỉ ra phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 6. Theo tác giả, nguồn gốc sâu xa của nạn bạo lực xuất hiện gần đây là gì?

Câu 7. Tác giả đã thể hiện thái độ gì khi bàn về hiểm họa vô cảm trong xã hội hiện nay?

Câu 8. Anh/Chị suy nghĩ như thế nào khi có những người “*chỉ lo túi tiền rỗng đi nhưng lại không biết lo tâm hồn mình đang rơi vơi cạn, khô héo dần*”? (Trình bày khoảng 5 đến 7 dòng)

II. PHẦN LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (3,0 điểm)

Có ý kiến cho rằng: *Việc rèn luyện kỹ năng sống cũng cần thiết như việc tích lũy kiến thức.*

Anh/Chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bày tỏ suy nghĩ của mình về vấn đề trên.

Câu 2 (4,0 điểm)

Người đàn bà bỗng chép miệng, con mắt như đang nhìn suốt cả đời mình:

- Giá tôi đẻ ít đi, hoặc chúng tôi sắm được một chiếc thuyền rộng hơn, từ ngày cách mạng về đã đỡ đỡ khổ chứ trước kia vào các vụ bắc, ông trời làm động biển suốt hàng tháng, cả nhà vợ chồng con cái toàn ăn cây xương rồng luộc chấm muối...

- Lão ta trước hồi bấy năm có đi lính nguy không? - Tôi bỗng hỏi một câu như lạc đề.

- Không chứ à, cũng nghèo khổ, từng quần đi vì trốn lính - bỗng mù đỏ mặt - nhưng cái lỗi chính là đám đàn bà ở thuyền đẻ nhiều quá, mà thuyền lại chật.

- Vậy sao không lên bờ mà ở - Đầu hỏi.

- Làm nhà trên đất ở một chỗ đâu có thể làm được cái nghề thuyền lưới vó? Từ ngày cách mạng về, cách mạng đã cấp đất cho nhưng chẳng ai ở, vì không bỏ nghề được!

- Ở trên thuyền có bao giờ lão ta đánh chị không? - Tôi hỏi.

- Bất kể lúc nào thấy khổ quá là lão xách tôi ra đánh, cũng như đàn ông thuyền khác uống rượu... Giá mà lão uống rượu... thì tôi còn đỡ khổ... Sau này con cái lớn lên, tôi mới xin được với lão... đưa tôi lên bờ mà đánh...

- Không thể nào hiểu được, không thể nào hiểu được! - Đầu và tôi cùng một lúc thốt lên.

- Là bởi vì các chủ không phải là đàn bà, chưa bao giờ các chủ biết như thế nào là nỗi vất vả của người đàn bà trên một chiếc thuyền không có đàn ông...

- Phải, phải, bây giờ tôi đã hiểu, - bất ngờ Đầu trút một tiếng thở dài đầy chua chát, - trên thuyền phải có một người đàn ông... dù hẩn man rợ, tàn bạo?

- Phải - Người đàn bà đáp - Cũng có khi biển động sóng gió chứ chứ?

Lát lâu sau mẹ lại mới nói tiếp:

- Mong các chủ cách mạng thông cảm cho, đám đàn bà hàng chài ở thuyền chúng tôi cần phải có người đàn ông để chèo chống khi phong ba, để cùng làm ăn nuôi nấng dựng một sắp con nhà nào cũng trên dưới chục đứa. Ông trời sinh ra người đàn bà là để đẻ con, rồi nuôi con cho đến khi khôn lớn cho nên phải gánh lấy cái khổ. Đàn bà ở thuyền chúng tôi phải sống cho con chứ không thể sống cho mình như ở trên đất được! Mong các chủ lượng tình cho cái sự lạc hậu. Các chủ đừng bắt tôi bỏ nó! - Lần đầu tiên trên khuôn mặt xấu xí của mẹ chợt ửng sáng lên như một nụ cười - và lại, ở trên chiếc thuyền cũng có lúc vợ chồng con cái chúng tôi sống hòa thuận, vui vẻ.

- Cả đời chị có một lúc nào thật vui không? - Đột nhiên tôi hỏi.

- Có chứ, chứ! Vui nhất là lúc ngồi nhìn đàn con tôi chúng nó được ăn no...

(Trích *Chiếc thuyền ngoài xa* - Nguyễn Minh Châu, Ngữ văn 12, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2015, tr.75-76)

Cảm nhận của anh/chị về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích trên. Từ đó, bình luận ngắn gọn về cách nhìn nhận cuộc sống và con người của nhà văn Nguyễn Minh Châu trong tác phẩm *Chiếc thuyền ngoài xa*.

-----Hết-----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh: .....; Số báo danh: .....

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	3,0
	1	Đoạn thơ được viết theo thể thơ tự do.	0,25
	2	Cuộc sống gian khổ và hiểm nguy trên đảo của người lính được miêu tả qua những từ ngữ, hình ảnh: <i>trần trụi giữa trời, lều bạt, gian nan, có người ngã trước miệng cá mập, có người bị vùi dưới con bão dữ tợn...</i>	0,25
	3	- Biện pháp tu từ được sử dụng trong câu thơ là so sánh. (0,25 điểm) - Hiệu quả: làm nổi bật vẻ đẹp của những quần đảo; thể hiện tình yêu, niềm tự hào về biển đảo. (0,25 điểm)	0,50
	4	Bày tỏ được tình cảm chân thành, sâu sắc dành cho những người lính đảo.	0,50
	5	Phương thức biểu đạt chính là nghị luận.	0,25
	6	Theo tác giả, nguồn gốc sâu xa của nạn bạo lực xuất hiện gần đây là do bệnh vô cảm, do sự xuống cấp nghiêm trọng về ý thức nhân văn.	0,25
	7	Thái độ của tác giả khi bàn về hiểm họa vô cảm: lo ngại, trăn trở...	0,50
	8	Thể hiện được suy nghĩ chân thành, sâu sắc trước hiện tượng: có những người “ <i>chỉ lo túi tiền rộng đi nhưng lại không biết lo tâm hồn mình đang vui cạn, khô héo dần</i> ”.	0,50
II		LÀM VĂN	
	1	Viết bài văn nghị luận bày tỏ suy nghĩ về vấn đề: <i>Việc rèn luyện kỹ năng sống cũng cần thiết như việc tích lũy kiến thức</i>	3,0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận	0,25
		Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. <i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>kết bài</i> kết luận được vấn đề.	
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận	0,50
		Việc rèn luyện kỹ năng sống cũng cần thiết như việc tích lũy kiến thức.	
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; rút ra bài học nhận thức và hành động	
		- Giải thích: Từ việc giải thích khái niệm <i>kỹ năng sống</i> và <i>kiến thức</i> , thí sinh nêu khái quát nội dung ý kiến. - Bàn luận + Khẳng định ý kiến nêu ra là đúng hay sai, hợp lí hay không hợp lí. + Bày tỏ thái độ, suy nghĩ về ý kiến bằng những lí lẽ, dẫn chứng phù hợp, có sức thuyết phục.	0,25 1,25

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
		- Bài học nhận thức và hành động: Rút ra bài học phù hợp cho bản thân.	0,25
		d. Sáng tạo	0,25
		Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	
		e. Chính tả, dùng từ, đặt câu	0,25
		Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	
	2	Cảm nhận về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích. Từ đó, bình luận ngắn gọn về cách nhìn nhận cuộc sống và con người của Nguyễn Minh Châu trong tác phẩm <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i>	4,0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận	0,25
		Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. <i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>kết bài</i> kết luận được vấn đề.	
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận	0,50
		Nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích; cách nhìn nhận cuộc sống và con người của nhà văn Nguyễn Minh Châu trong tác phẩm <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i> .	
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; thể hiện sự cảm nhận sâu sắc và vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng	
		- Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm, đoạn trích và nhân vật người đàn bà hàng chài.	0,50
		- Cảm nhận về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích: cuộc đời, số phận (nghèo khổ, bất hạnh...); tính cách, phẩm chất (cam chịu, giàu đức hi sinh, thấu trải lẽ đời...); nghệ thuật xây dựng nhân vật...	1,25
		- Bình luận về cách nhìn cuộc sống và con người của nhà văn Nguyễn Minh Châu trong tác phẩm <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i> : + Khám phá bản chất cuộc sống và con người ở góc độ thể sự bằng cái nhìn đa diện, nhiều chiều (cuộc sống của người dân chài còn nhiều nghịch lí, nhân vật người đàn bà vừa nhẫn nhục đến mức phi lí vừa có những phẩm chất đẹp đẽ...).	0,75
		+ Đánh giá về cách nhìn cuộc sống và con người của nhà văn trong tác phẩm.	
		d. Sáng tạo	0,50
		Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	
		e. Chính tả, dùng từ, đặt câu	0,25
		Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	
		ĐIỂM TOÀN BÀI THI : I + II = 10,00 điểm	

----- Hết -----